SVERIGES RIKSDAG

Motion till riksdagen 2026/27:1830

av Johan Andersson m.fl. (S)

Inflationssäkring av de generella statsbidragen till välfärdssektorn

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att se över hur man kan inflationssäkra de generella statsbidragen till välfärdssektorn och tillkännager detta för regeringen.

Motivering

Den senaste tidens höga inflation har slagit hårt mot de svenska hushållen, inte bara i form av högre priser men även i form av nedskärningar av vår gemensamma välfärd. Nedskärningarna i välfärden innebär att anställda inom vård, skola och omsorg varslas eller pressas hårdare av sina arbetsgivare.

Välfärden finansieras förenklat av intäkter från avgifter, skatteintäkter och statsbidrag. Statsbidragen utgör en stor del av kommunernas och regionernas intäkter; över tid har de utgjort cirka en femtedel av kommunsektorns intäkter. Eftersom kommunsektorn inte kan påverka statsbidragen och på grund av att storleken på dessa offentliggörs först efter att budgetarna lagts så försvårar statsbidragen budgeteringen och verksamhetsplaneringen. Dessutom innebär statsbidragens nuvarande utformning, det vill säga att de årligen beslutas politiskt som en del av höstbudgeten i stället för att justeras per automatik, att regeringen kan avisera ”satsningar” på välfärden som i verkligheten är neddragningar. Detta sker om regeringen höjer statsbidragen mindre än

kommunernas och regionernas kostnadsökningar på grund av pris- och löneutvecklingen. I och med att vi dessutom blir fler och att befolkningens behov förändras i takt med att vi blir allt äldre påverkas kommunsektorns kostnader dessutom av förändringar i demografin, som kan innebära att välfärdens resurser ska räcka till fler eller grupper med ökade behov jämfört med tidigare år.

Kommunsektorns agerande påverkar konjunkturen. I lågkonjunktur riskerar sjunkande intäkter att innebära nedskärningar som skapar en högre arbetslöshet och i sin tur en förvärrad lågkonjunktur.

Statens finansiering av välfärden behöver bli mer transparent och tillförlitlig. En indexering av de generella statsbidragen skulle innebära att regeringen aktivt behövde lägga fram politiska förslag för att minska statens finansiering av välfärden.

Detta skulle ge mer resurser till välfärden och mer transparens till kommunerna och regionerna, välfärdens arbetare och Sveriges medborgare och därmed högre kvalitet och kontinuitet i verksamheterna samt större möjlighet att planera långsiktigt.

Johan Andersson (S)

Åsa Andersson (S)

Jessica Rodén (S)

Katarina Berggren (S)

Mirja Räihä (S)

Marcus Andersson (S)

Jennie Nilsson (S)